GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SE PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

№ 136. *Joi, 19 Iunie (1 Iulie).* **1886.**

Nou abonamentŭ
la
„Gazeta Transilvaniei“.

Cu I Iulie 1886 st. v., se va începe **unŭ nou abonamentŭ**, la care invitămŭ pe toţĭ onoraţii amicĭ şi sprijinitorĭ ai foiei nóstre.

Preţulŭ Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ **3 fl.**
„ şése „ 6 „
„ unŭ anŭ 12 „

Pentru România şi străinătate:
pe trei lunĭ **10 francĭ**
„ şése „ **20** „
„ unŭ anŭ **40** „

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale.**

Abonaţilorŭ de păn'acum li-se recomande a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ făşiei sub care au primitŭ diarulŭ.

Domnii ce se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea.

Braşovŭ, 18 Iunie 1886.

Multŭ timpŭ au circulatŭ sgomote, că Rusia concentréză mereu trupe în Basarabia şi că ia felurite disposiţiunĭ militare. Aceste sgomote au provocatŭ marĭ îngrijiri mai alesŭ în Constantinopolŭ, deórece Pórta se temea că tóte aceste mĕsurĭ militare ce le ia Rusia în Basarabia suntŭ îndreptate în contra ei şi a Bulgariei. Pórta 'şĭ-a esprimatŭ temerile sale prin pressă şi prin agenţii sĕi, şi negreşitŭ că Rusia era datóre sĕ slăbéscă etectulŭ acestei alarme, déca în adevĕrŭ concentrărĭ de trupe în Basarabia nu se făcéu.

Cei din Petersburgŭ s'au şi grăbitŭ a desminţi aceste sgomote neliniştitóre, dicêndŭ chiar că nicĭ nu se vĕdŭ îndemnaţĭ a lua mĕsurĭ militare în contra Turciei, deórece între Petersburgŭ şi Constantinopolŭ esistă bune relaţiunĭ. Mai departe asigură cei dela Neva, că d e o c a m d a t ă nicĭ în contra Bulgariei nu vorŭ întreprinde nimicŭ, ci vorŭ lăsa lucrurilorŭ cursŭ liberŭ.

Se vede însĕ, că Rusia a cerutŭ Porţii în schimbulŭ acestei declarărĭ unŭ serviciu şi anume, după cum spune o fóiă englesă, sĕ ia iniţiativa d'a îndemna puterile sĕ adreseze guvernului bulgarŭ o notă colectivă provocândŭ pe prinţulŭ Bulgariei sĕ respecte învoiala puterilorŭ stabilită în privinţa Rumeliei ostice.

Déca e adeverată acéstă scire a fóiei engleze, atuncĭ Rusia a întreprinsŭ acestŭ pasŭ numaĭ în urma releĭ impresiunĭ ce a produs'o discursulŭ tronului, cu care prinţulŭ Alaxandru alŭ Bulgariei a deschisŭ adunarea naţională din Sofia, unde suntŭ întruniţĭ deputaţii Bulgariei şi ai Rumeliei. In discursulŭ tronului se vorbea adecă de *unire*, fără sĕ se specifice déca sub acésta se 'nţelege unirea personală séu unirea reală a celorŭ douĕ ţĕrĭ.

Pórta a lucratŭ însĕ înţelepţesce de rêndulŭ acesta, vedea fórte bine că nu e motivŭ d'a se adresa guvernului bulgarŭ o notă colectivă, şi de aceea a găsitŭ cu cale ca mai bine sĕ céră esplicărĭ prinţului şi guvernului bulgarŭ asupra pasagiului din discursulŭ tronului, care a produsŭ o impresiune atâtŭ de rea.

In adevĕrŭ prinţulŭ Alexandru s'a şi grăbitŭ, se dice, a declara că n'are de gândŭ sĕ calce învoiala ce s'a stabilitŭ între Bulgaria şi Turcia. Chiar ministrulŭ-preşedinte bulgarŭ Caravelov a declaratŭ în adunarea naţională, că Bulgaria va respecta decisiunile marelorŭ puterĭ luate în conferinţa din Constantinopolŭ.

Ca sĕ domoléscă Bulgaria şi mânia ce şĭ-a atras'o din partea Rusiei, camera bulgară a găsitŭ cu cale, ca în rĕspunsulŭ ei la discursulŭ tronului sĕ vêre unŭ pasagiu, în care se esprimă supunerea poporului bulgarŭ pentru Ţarulŭ, ca liberatorŭ şi protectorŭ alŭ Bulgariei. Cu acésta Bulgaria respinge imputarea ce i se face că nu e recunoscĕtóre faţă cu Rusia.

Ce efectŭ va avé acestŭ pasagiu din rĕspunsulŭ la discursulŭ tronului nu se póte sci; se dice că mânia guvernului rusŭ e multŭ mai mare decâtŭ ca sĕ o pótă face sĕ dispară. Şi déca ne gândimŭ la greutăţile şi luptele ce întêmpină prinţulŭ Alexandru şi guvernulŭ sĕu atâtŭ în cameră câtŭ şi în ţéră din partea oposiţiunei şi chiar din partea aderenţilorŭ sĕi, carĭ facŭ propagandă pentru idea proclamării regatului, atuncĭ au dreptate aceia, carĭ iau în apĕrare discursulŭ tronului, alŭ cărui textŭ a trebuitŭ sĕ fiă astfelŭ compusŭ, tocmai în interesulŭ decisiunilorŭ marilorŭ puterĭ şi alŭ învoielii dintre Bulgaria şi Turcia.

E greu a crede, că Rusia va ţiné sémă de tóte aceste împrejurărĭ şi de esplicările ce s'au datŭ din Sofia. Mulţĭ deducŭ din cuvêntulŭ „deocamdată“ în declaraţiunea Rusiei, ce amŭ amintit'o mai susŭ, că ea stăruesce în planurile sale de a „da o lecţiune Bulgarilorŭ,“ fiă şi mai târdiu. Şi îngrijirile de o viitóre acţiune a Rusiei suntŭ cu atâtŭ mai marĭ, cu câtŭ diare de frunte francese au începutŭ sĕ cânte în acéstă cestiune pe córda foilorŭ rusescĭ.

In vederea acestorŭ temerĭ, din diferite părţĭ i se dau prinţului Alexandru şi guvernului sĕu sfaturĭ, ca sĕ fiă cu precauţiune şi sĕ rĕmână în marginele trase de decisiunile marelorŭ puterĭ şi de învoiala bulgaro-turcă. Până când spiritele din Bulgaria vorŭ puté fi ţinute în frêu, liniştea va fi asigurată; îndată ce însĕ idea proclamării unirei reale şi a regatului nu va mai puté fi înăbnşită, prinţulŭ Alexandru va trebui sĕ mérgă cu curentulŭ şi atuncĭ cine scie ce furtunĭ se vorŭ mai descărca.

Datoria publică a Ungariei.

Pesta, 25 Iuniu n. 1886.

Datoria publică a Ungariei la finea anului 1884 în totalitate a representatŭ unŭ capitalŭ minimalŭ, ce trece peste *2178 milióne fl. v. a. de hârtiă.* Datoria de statŭ propriu disă ungară — cum s'a indicatŭ într'unŭ nu mĕrŭ mai dinainte alŭ »Gazetei“ — a fostŭ mai multŭ decâtŭ $1519^{59}/_{100}$ mil. între carĭ $849^{10}/_{100}$ milióne datoria consolidată (renta de 6, 5 şi $4^0/_0$); la acesta după quota stabilită în 1867, se adaugă din datoria pendentă comună (notele de 1, 5 şi 50 fl) şi din cele 80 milióne, cu carĭ monarchia datoresce băncei austro-ungare de astădĭ, $30^0/_0=117^6/_{10}$ milióne; afară de acésta totŭ pre conta datoriei de statŭ ungare — déca luămŭ de basă $5^6/_{10}{}^0/_0$ — mai cade unŭ capitalŭ de circa $540^0/_{10}$ milióne, ca capitalŭ corĕspundĕtorŭ intereselorŭ de $30^{32}/_{100}$ milióne, cu carĭ Ungaria contribue în totŭ anulŭ la solvirea intereselorŭ datoriei de statŭ austriace. Tóte aceste dau colosala sumă de mai susŭ, care în realitate, mai cu sémă după revelaţiunile făcute în decursulŭ pertractărilorŭ parlamentare asupra creditului suplimentarŭ de 20 milióne, astădĭ este mai mărită încă cu câte-va sute de milióne.

Interesele datoriei publice ungare se urcă cam la $5^6/_{10}{}^0/_0$, pentru că după suma de $117^6/_{10}$ milióne mai susŭ indicată statulŭ, din cause cunoscute nu solvesce interese; dér ca unŭ ce caracteristicŭ este de notatŭ — ceea ce Kerkkapoly, fostŭ ministru de finanţe şi astădĭ profesorŭ de universitate în Budapesta, mai dĕunădĭ a doveditŭ în colónele diarului „Egyetértés«, — că cu ocasiunea conversiunei rentei de $6^0/_0$ à 400 milióne fl. în unŭ capitalŭ de 545 milióne fl. à $4^0/_0$, fiindŭ preţulŭ de esmisiune abia $53^{96}/_{100}{}^0/_0$ şi căpĕtândŭ Ungaria efective numai 294 mil., după carĭ solvesce 21 mil. interese, interesele de $4^0/_0$ au devenit fictive, pentru că statul în realitate solvesce $7^{41}/_{100}{}^0/_0$, adecă solvesce interese de 4 fl. în aurŭ nu pentru 100 fl., ci numai pentru 53 fl. 96 cr v. a. de hârtiă, câtŭ a primitŭ pentru câte o obligaţiune de 100 fl. valóre nominală à $4^0/_0$.

De aicĭ apoi se póte judeca creditulŭ statului şi fiasculŭ suferitŭ cu ocasiunea acelei operaţiunĭ financiare, pre care unii erau gata s'o boteze de »genială« (!)

Acum, déca luămŭ, că pre la finea anului 1884 între 16 milióne de locuitorĭ ai Ungariei abia au fostŭ $6^1/_{10}$ milióne locuitorĭ, carĭ s'au susţinutŭ din averea, câştigulŭ séu venitulŭ lorŭ propriu originalŭ şi nederivatŭ dela alţil, din suma de 2178 milióne fl. v. a. pre unŭ atare individŭ cadŭ câte 357 fl.! De unde este evidentŭ, că Ungaria este unulŭ dintre statele cele mai îngropate în datorii.

Ae..

Urmările aplicărei tarifului autonomŭ.

„Voinţa Naţională“, organulŭ oficiosŭ alŭ guvernului românŭ, vorbindŭ despre urmările aplicărei tarifului autonomŭ, pretinde, că singură Austro-Ungaria ar suferi adĭ de aceste urmărĭ. Numita fóiă dice între altele:

Astădĭ Austro-Ungaria culege ródele politicei sale economice; diarele din amêndouĕ jumĕtăţile imperiului suntŭ pline de tânguirĭ asupra stărei în care a cădutŭ o mare parte din industriile ce trăiau din esportulŭ fabricatelorŭ lorŭ în România; industria transilvană mai cu semă a fostŭ crudŭ atinsă şi o mare parte din industriaşiĭ şi meseriaşii ardelenĭ nu găsescŭ altă scăpare decâtŭ emigrarea în România.

Suferi-vomŭ şi noi din causa mĕsurilorŭ luate de Austro-Ungaria în potriva nóstră? Nu credemŭ.

Se scie că esportulŭ nostru în imperiulŭ vecinŭ se urca anulŭ trecutŭ la vre-o şepte-decĭ milióne lei. Productele intrate în Austria nu rĕmâneau tóte aci, multe din ele treceau în Elveţia, în Italia şi în Germania, aşa încâtŭ din cifra de 70,000,000 trebue sĕ scădemŭ o sumă pe care o primiamŭ indirectŭ dela aceste trei din urmă ţĕrĭ, sumă pe care nu o putemŭ precisa dér care nu póte fi decâtŭ în destulŭ de însemnată.

Nu trebue sĕ uitămŭ apoi că unŭ mare numĕrŭ de fabricĭ suntŭ pe cale d'a se înfiinţa în ţéră; la ministerulŭ de domenii suntŭ peste douĕ-decĭ de cererĭ făcute în acestŭ scopŭ de fabricanţĭ însemnaţĭ din strĕinătate. Aceste fabricĭ, întemeindu-se, vorŭ consuma o mare căţime de materii prime din ţéră, materii alŭ cărorŭ debuseu era mai înainte Austro-Ungaria.

Un faptŭ érăşĭ de care trebue sĕ ţinemŭ sémă este creşterea exportuluĭ nostru în Italia; nu trece di, fără ca sĕ nu se exporteze, de cât-va timpŭ, căţimĭ însemnate de vite în Italia. Totŭ astfelŭ a crescutŭ exportulŭ nostru în Elveţia.

După cum vedemŭ, scăderea exportuluĭ nostru în Austro-Ungaria va fi compensată în destulŭ prin folósele ce amŭ enumĕratŭ mai susŭ; însăşĭ Austro-Ungaria nu va putea se ne închidă cu totulŭ fruntăriile sale şi, vrêndŭ nevrêndŭ, vecinii noştri vorŭ fi nevoiţĭ sĕ ne cumpere mărfurile, de carĭ vorŭ avea absolută trebuinţă.

Manifestulŭ contelui de Parisŭ.

Contele de Parisŭ, care se află între cei espulsaţĭ, a publicatŭ următorulŭ manifestŭ:

Fiindŭ silitŭ a părăsi pămêntulŭ ţĕrii mele, protestezŭ în numele dreptului contra actului de violenţă, ce m'a isbitŭ. Fiindŭ ataşatŭ cu pasiune patriei, pe care nenorocirea mĭ-a făcut'o mai scumpă, am trăitŭ până acum aicĭ fără a depăşi legea. Spre a mĕ smulge din patriă s'a alesŭ momentulŭ în care m'am întorsŭ, fericitŭ, că am creatŭ o nouă legătură între Franţa şi o naţiune amică. Exilându-mĕ, vorŭ sĕ-şĭ rĕsbune pentru cele 3 milióne şi jumĕtate voturĭ care la 4 Octomvre au condamnatŭ greşelele Republicei şi acum se caută a intimida pe acei, care din di în di se despartŭ de ea. In mine se persecută principiulŭ monarchicŭ, ce mi s'a transmisŭ de acelŭ, care a sciutŭ sĕ-lŭ mănţină în modŭ aşa de nobilŭ. Vorŭ sĕ despartă Franţa de şefulŭ acelei familii glorióse, care a condusŭ ţéra în timpŭ de 9 secole în opera unităţii sale naţionale şi care împreună cu poporulŭ, la bine şi rĕu, şĭ-a întemeiatŭ mărirea şi buna stare. Se speră, că Franţa a uitatŭ domnia fericită şi liniştită a strămoşului meu, precum şi dilele mai de cu-

rĕnd, când fratele şi unchiulŭ meu au luptatŭ loialŭ în rîndurile bravei ei armate. Aceste calcule îşĭ vorŭ găsi decepţiunile lorŭ. Povĕţuită prin experienţă Franţa va cunósce causele şi pe autorii acelorŭ rele de care suferă.

Franţa va înţelege, că numai monarchia, care priu principiulŭ ei tradiţionalŭ şi prin instituţiunile sale aparţine timpului modernŭ, póte remedia lucrurile. Monarchia naţională singură, alŭ cărei representantŭ sunt eu, e în stare a paralisa forţele turburătorilorŭ, care ameninţă pacea ţĕrii; a asigura libertatea politică şi religiósă, a ridica autoritatea şi a restabili averea publică. Numai ea póte da unŭ guvernŭ tare societăţii nóstre democratice, care va fi accesibilŭ tuturorŭ, va fi d'asupra partidelorŭ şi pentru Europa o garanţiă de pace durabilă. Datoria mea este de a lucra fără pregetŭ la acéstă operă de mântuire; cu ajutorulŭ lui Dumneḑeu şi cu participarea tuturorŭ, care împărtăşescŭ credinţa mea în viitorŭ, voiu îndeplini acésta. Republicei îi este frică; aplicându-mĭ mie o lovitură, atrage atenţiunea asupra mea. Amŭ încredere în Franţa; în momentŭ decisivŭ voiu fi gata.

Eu, la 12 Iuniu. Philipp, Conte de Paris.

SCIRILE ḐILEI.

Duminecă în 15 (27) Iuniu membrii congresului naţionalŭ bisericescŭ din Sibiiu au luatŭ parte în mare numĕrŭ la *parastasulŭ* ce s'a oficiatŭ în biserica metropolitană din *Sibiiu* în memoria fericitului Arhipăstorŭ *Andreiu br. de Şaguna*, pontificândŭ P. S. S. Metropolitulŭ *Miron Romanul*, Episcopulŭ *I. Meţianŭ* şi S. S. Archimandritulŭ *N. Popea.* Asemenea s'a ţinutŭ parastasŭ pentru Şaguna şi în Rĕşinarĭ, unde e înmormêntatŭ. Marţĭ în 17 (29) Iuniu s'a oficiatŭ totŭ acolo *parastasulŭ* întru memoria lui *Emanoil Gojdu.* Atâtŭ Duminecă câtŭ şi Marţĭ, corulŭ vocalŭ bisericescŭ condusŭ de d-lŭ prof. *G. Dima* a escelatŭ prin cântările sale frumóse şi mişcătóre.

—x—

Intre membrii congresului naţionalŭ bisericescŭ din *Sibiiu* se află de faţă şi domnii *Antoniu Mocsonyi* cu fiulŭ sĕu *Zenone Mocsonyi, Dr. Alexandru Mocsonyi* şi fratele sĕu *Eugeniu Mocsonyi.*

—x—

Adunarea generală a meseriaşilorŭ, sodalilorŭ şi membrilorŭ *Asociaţiunei de meseriii din Braşovŭ* se convócă pe Duminecă 22 Iuniu v. la 3 óre d. a. la scólele române de aci, pentru a se consulta asupra dispoziţiunilorŭ ce suntŭ de luatŭ în faţa crisei create prin rĕsboiulŭ vamalŭ.

—x—

Astă séră în 18 (30) Iuniu, la órele 8, se va da în pensionatulŭ *Vautier* din locŭ o *producţiune de cântărĭ,* ca încheiare a esamenelorŭ de ăstŭ anŭ.

—x—

Duminecă dimineţa între 2³/₄ şi 3 óre a fostŭ găsitŭ, de către patrula poliţienéscă, zidarulŭ *Petru Munteanŭ* la intrarea în fabrica de gazŭ zăcêndŭ greu rănitŭ. Dusŭ în spitalŭ, a declaratŭ, că certându se cu zidarulŭ *Fogarasi Ferenz* şi cu cismarulŭ *Kerekes Pal* într'o cârciumă din uliţa négră şi de aci pe uliţă a primitŭ dela Fogaraşi trei împunsĕturĭ de cuţitŭ în partea dréptă şi dela Kerekes două împunsĕturĭ în umĕrulŭ dreptŭ. Bătăioşii carĭ au mărturisitŭ faptulŭ, au fostŭ predaţĭ judecătoriei penale.

—x—

Ionŭ Crăciunŭ din Sâmbăta de susŭ s'a aruncatŭ în puţulŭ sĕu din curte şi s'a înecatŭ. Elŭ a fostŭ, spune o fóiă unguréscă, administratorulŭ unei proprietăţĭ, care ar aparţine bisericei gr. or. din Braşovŭ. Intr'o scrisóre ce a lăsat'o în urmă'i declară, că réua sa stare financiară l'a împinsŭ a se sinucide, fiindcă lipsescŭ 500 fl. din banii cei administra elŭ.

—x—

Deunăḑi au fostŭ muşcaţĭ în *Turchişŭ* câţĭva ómenĭ de unŭ câne turbatŭ. Unulŭ din aceştia, anume Tóth Andras, a muritŭ. Ceilalţĭ au plecatŭ la Viena, unde vorŭ sta sub cura D-rului Ullmanns, care în spitalulŭ pentru turbaţĭ vindecă după metoda lui Pasteur.

—x—

»Kulturegyletulŭ« comitatului *Pojunŭ* a hotărîtŭ în ultima şedinţă a comitetului, sĕ adreseze o petiţiune guvernului, rugându-lŭ a subvenţiona asilurile de copiii ale reuniunei. Deputatulŭ Thaddäus Prileszky va fi rugatŭ, sĕ predea acéstă petiţiune la loculŭ competentŭ. — De unde hahamu banĭ?

—x—

Dr. *Aladar Domaszewski,* docentŭ la universitatea din Viena şi adjunctŭ alŭ museului archeologicŭ d'acolo, a sositŭ în Cluşiu, pentru a studia inscripţiunile anticităţilorŭ din timpulŭ romanŭ, care se află în Cluşiu şi împrejurimile acestuia.

—x—

Corespondentulŭ din Vidinŭ, Spoljaricĭ, alŭ lui „Pester-Lloyd« *a fostŭ estrădatŭ* tribunalului din Semlin de către Bulgaria, pentru că aţîţa la ofensare în contra consulatului austriacŭ. »Pester Lloyd« se lapădă acum ca de dracu de elŭ, ḑicêndŭ că de peste o jumĕtate de anŭ a ruptŭ relaţiunile cu numitulŭ corespondentŭ, în urma informaţiunilorŭ ce le-a primitŭ despre elŭ.

—x—

Concursulŭ în contra firmei de aicĭ *A. Schwarze şi Bartha* s'a înlăturatŭ prin hotărîrea tribunalului r. Firma numită s'a învoitŭ cu creditorii.

—x—

Tribunalulŭ garnisónei militare din *Timişóra* a însciinţatŭ pe primarulŭ Salacz, că în afacerea atentatului comisŭ în contra redactorului Horvath dela „Paprika Iancsi« numai unŭ oficerŭ, sublocotenentulŭ Standeiski, a fostŭ condamnatŭ la o inchisóre de mai multe lunĭ; celălaltŭ oficerŭ, Cordierŭ, a fostŭ achitatŭ. Horvath, care cerea despăgubirĭ, a fostŭ îndrumatŭ la tribunalulŭ civilŭ.

—x—

D-lŭ *Maximilianŭ Wegener,* fostŭ locotenentŭ de artileriă în armata prusiană, este primitŭ cu acelaşĭ gradŭ în armata română, socotindu-i-se vechimea gradului, spunŭ ḑiarele din România.

—x—

Duminecă studenţii universitarĭ din *Bucurescĭ* şĭ-au ţinutŭ întrunirea anunţată în cestiunea convenţiunei consulare cu Germania. După vorbirile rostite, s'a votatŭ în unanimitate următórea moţiune: Studenţii universitarĭ din B curescĭ, întrunindu-se aḑĭ, 15 Iuniu, în localulŭ societăţii »Unirea“ şi considerândŭ că convenţiunea consulară cu Germania tinde a nimici individualitatea politică şi economică a poporului românŭ şi pe nesimţite caută a rĕsturna temelia existenţei naţionalităţii române: protesteză în unanimitate cu energiă, contra încheerei acestui actŭ anti-naţionalŭ.

—x—

In *Fiume* s'a ivitŭ în nóptea de 24 spre 25 Iuniu n. unŭ casŭ mortalŭ de *coleră asiatică.*

—x—

»Revue de l'Orient« anunţă, că în „Monitorulŭ oficialŭ“ din Bucurescĭ a apărutŭ legea privitóre la *organisarea flotilei române* pe Dunăre şi pe Marea Neagră.

—x—

„Eur. Korr.« e informată din Berlinŭ, că prinţulŭ *Alexandru alŭ Bulgariei se va şterge şi din lista rangurilorŭ militare prusiane* şi se va destitui din înaintare. Acéstă mĕsură se ia de dragulŭ Rusiei. Numitulŭ ḑiarŭ garantéză esactitatea acestei scirĭ.

—x—

Ruşii adună, cum se scie, de multŭ timpŭ încóce banĭ pentru ridicarea unui *monumentŭ* în pasulŭ balcanŭ *Şipca* în memoria celorŭ căḑuţĭ acolo în rĕsboiulŭ din 1877—1878. Acum, după ce suma adunată se urcă la unŭ milionŭ de ruble, monumentulŭ va fi o mânăstire ruséscă. Cum se ḑice, clădirea va începe, deórece pacea pare asigurată.

Congresulŭ naţionalŭ-bisericescŭ gr. or.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Sibiiu, 28 Iuniu 1886.

Şedinţa a VIII de astăḑĭ s'a deschisŭ la 10 óre a. m. Presidiulŭ presentéză mai multe exibite şi apoĭ îşĭ aduce aminte cu cuvinte fórte călduróse de Emanuilŭ Gozsdu. Fondaţiunea, ce a lăsat'o fericitulŭ bisericei nóstre se urcă deja la considerabila sumă de 600,000 fl. şi are sĕ devină fórte importantă. Ḑin incidentulŭ, că mâne serbéză biserica nóstră memoria ucenicului Emanuilŭ, sĕ decide, că mâne sĕ se ţină unŭ *parastasŭ* în memoria marelui mecenate, ceea ce se primesce cu multă căldură.

Vine la ordinea ḑilei comisiunea petiţionară. Din motivulŭ, că acéstă comisiune n'a studiatŭ diferitele petiţiunĭ cu destulŭ zelŭ, s'au ivitŭ lungĭ discuţiunĭ, căcĭ raportorulŭ Ţĕranŭ nu putea raporta esactŭ. Aşa petiţiunea comunei Latonaşŭ, în Bănatŭ, ca sĕ i se dea unŭ parochŭ, în loculŭ celui opritŭ în funcţiunea sa prin pretorele concerninte mai multŭ din lipsă de cunoscinţă a causei şi din lipsă de energia recerută din partea consistorului din Caransebeşŭ, decâtŭ din zelŭ de ingerinţă în afacerile nóstre bisericescĭ, a provocatŭ o desbatere fórte lungă, der sterilă. Causa s'a remisŭ consistoriului metropolitanŭ spre competenta afacere.

Câteva cuvinte despre cestiunea naţionalităţilorŭ

De Ludovicŭ Mocsary.

Intre multe cestiunĭ de mare însemnătate, care s'au discutatŭ în sesiunea trecută a parlamentului, cuprinde unŭ locŭ importantŭ şi cestiunea naţionalităţilorŭ. Organisarea jurisdicţiunii şi a comunelorŭ, glótele, creditele suplementare, tarifulŭ vamalŭ şi afacerea Hentzi au provocatŭ o serie întrégă de discuţiunĭ interesante şi scene agitate, după care acuma în momentulŭ închiderii se pare a se da uitării discuţiunile despre naţionalităţĭ, ivite în decursulŭ desbaterei budgetului. Dér în scurtă vreme sórtea punerii *ad acta* va arunca vĕlulŭ peste tóte aceste afacerĭ şi décă ne vomŭ uita din órecare depărtare la tótă materia afacerilorŭ desbătute, se va ivi érăşĭ cestiunea naţionalităţilorŭ, precum se ivesce pisculŭ pe care nu 'lŭ vedemŭ pănă nu ne depărtămŭ dela pólele dălmelorŭ care stau înaintea lui.

Adeseorĭ s'a ḑisŭ, că, pe lângă aşa numita cestiune de dreptŭ publicŭ, séu pe lângă relaţiunile stabilite cu Austria, noi nu avemŭ o cestiune mai importantă ca aceea

FOILETONU.

Călĕtoria lui Stanley prin Africa centrală.

(Urmare.)

Totŭ în ḑiua acésta se întêmplà unŭ lucru de totŭ neplăcutŭ şi durerosŭ pentru Stanley. Anume către séră i se vestì, că unŭ sacŭ cu mărgele a fostŭ tăiatŭ şi că o parte mare din mărgele au fostŭ furate.

Stanley, peste totŭ, pusese pentru furtŭ pedepsele cele maĭ grele, hoţia acésta însĕ era cu atâtŭ maĭ vrednică de pedépsă, cu câtŭ, după cum am amintitŭ maĭ susŭ, mijlócele espediţiuneĭ se împuţinaseră fórte, din care causă călĕtoriĭ noştri şi trebuiau sĕ fiă cu cea maĭ mare cruţare.

Călĕtorulŭ nostru nu maĭ îndrăsnise în totŭ timpulŭ din urmă sĕ'şĭ maĭ procure bucate de carne. — Cafea, ciaiŭ şi zaharŭ nu maĭ avea de multŭ. — Elŭ chiar răbda de fóme împreună cu ómeniĭ sĕĭ, numaĭ şi numaĭ ca sĕ nu ajungă în lipsă şi maĭ mare, numaĭ şi numaĭ sĕ se pótă ajuta, până vorŭ ajunge în ţinuturĭ maĭ civilisate. Ce avea sĕ se alégă din espediţiune, décă membri eĭ prin astfelŭ de fapte naive grăbiau şi maĭ tare sĕrăcia, care şi până acuma făcuse progrese aşa de uriaşe? — Trebuiau luate mĕsurĭ energice, trebuia sĕ se întrebuinţeze o astfelŭ de pedépsă, care sĕ slujéscă tuturorŭ ca esemplu.

Cine era însă făptuitorulŭ?

Stanley se înspăimêntà până în adênculŭ inimeĭ sale, când aflà, că hoţulŭ nu este alt-cineva, decâtŭ Uledi, neînspăimêntatulŭ şi iubitorulŭ de jertfire cârmaciŭ Uledi. De câte orĭ îşĭ pusese în primejdiă bărbatulŭ acesta vitézŭ viaţa sa, pentru ca sĕ scape pe soţiĭ sĕĭ din valurile rîuluĭ! Nu maĭ puţinŭ de 13 inşĭ aveau sĕ-ĭ mulţăméscă esistinţa lorŭ.

„Bărbatulŭ acesta aspru,“ povestesce Stanley, „cu natura luĭ nelustruită, dejumĕtate sĕlbatică, era totdeauna gata de a mĕ servi. Elŭ îşĭ îndeplinea datoria sa cu sfinţeniă, şi acéstă iubire de esactitate îlŭ ridica fórte multŭ; elŭ era din îndemnŭ propriu ascultătorŭ, şi pentru aceea îlŭ aveamŭ dragŭ şi'mĭ era scumpŭ; elŭ îşĭ pusese adese-orĭ în primejdiă viaţa sa pentru nisce fiinţe, care nu şĭ-ar fi espusŭ nicĭ-odată viaţa lorŭ pentru elŭ, şi de aceea cu toţiĭ îlŭ preţuiamŭ şi'lŭ cinstiamŭ. Şi acum tocmaĭ omulŭ acesta iubitŭ, admiratŭ şi preţuitŭ. . . . se mĕ fure!“

Stanley îlŭ luà pe Uledi la o dare de sémă amĕnunţită. Rĕtăcitulŭ negru ţinea una, că elŭ n'a luatŭ mărgelele. Acestea însă fură găsite în rogojina pe care durmia, şi va sĕ ḑică, furtulŭ era acuma doveditŭ.

Valórea lucrurilorŭ furate era aşa de mare, încâtŭ cu ele întréga espediţiă şĭ-ar fi pututŭ procura proviantŭ pe două ḑile.

Călĕtorulŭ nostru îlŭ puse pe hoţŭ sub pază. După aceea chiemà la unŭ locŭ pe toţĭ membri espediţieĭ, chiar şi pe femeĭ şi pe copiĭ. In cuvinte seriόse descrise elŭ cele întêmplate, şi apoĭ întrebà pe ceĭ adunaţĭ, ce mĕsurĭ sûntŭ de luatŭ faţă cu Uledi?

Manva Sera luà cuvêntulŭ maĭ ântâiŭ şi maĭ ântâiŭ.

„Este unŭ casŭ fórte greu,“ ḑise elŭ, „de óre-ce tocmaĭ unulŭ din ómeniĭ ceĭ maĭ harniciĭ şi maĭ vitejĭ aĭ espediţieĭ a fostŭ doveditŭ ca furŭ. De ar fi altŭ-cineva celŭ vinovatŭ, părerea mea ar fi, sĕ i se lege o piatră de grumazŭ şi sĕ se arunce fără nicĭ o milă în rîu. In casulŭ de faţă nu se póte întrebuinţa o pedépsă aşa de grozavă. Maĭ potrivitŭ ar fi, după părerea mea, ca Uledi sĕ capete o bătaiă bună, ca sĕ se înveţe minte!“

Toţĭ ceĭlalţĭ conducĕtorĭ, precum şi mulţĭ din ceĭ carĭ maĭ erau de faţă, aprobară acéstă propunere. Numaĭ vêslaşiĭ, carĭ îlŭ iubiau cu toţiĭ din sufletŭ pe Uledi, nu ḑiseră nicĭ unŭ cuvêntŭ.

„Dară voĭ, iubiţiĭ meĭ,“ se adresà călĕtorulŭ nostru către dênşiĭ; „voĭ, carĭ îlŭ cunósceţĭ aşa de bine pe Uledi; voĭ, carĭ aţĭ luatŭ parte cu dênsulŭ la atâ-

a naţionalităţilorŭ. Dér noi încă nu ne-amŭ făcutŭ socotéla cu importanţa ei cea mare. Nicĭ acum nu ne scimŭ orienta positivŭ în situaţiunea cea nouă, ce ne-a creat'o înaintarea generală culturală ce a străbătutŭ şi la noi şi ridicarea la valóre a egalei îndreptăţirĭ. Ne aflămŭ în o situaţiune radicalŭ reformată. Prin mişcările naţionale la noi şi aiurea au ajunsŭ sub revisiă faptele emigraţiunei popórelorŭ, sĕvîrşite de o miă de anĭ. Ranele s'au ivitŭ din nou în loculŭ cicatricelorŭ de multŭ vindecate, sub carĭ se părea că dispăruse tótă materia bólei. Situaţiunea noua a scosŭ prin necesitate la ivélă concepte nouĕ, carĭ s'au cristalisatŭ în principii şi aducŭ cu putere iresistibilă o politică nouă la ordinea ḑilii. Dér sentimentele cele vechĭ nu voiescŭ sĕ cedeze şi se află în conflictŭ putemicŭ cu recerinţele situaţiunii.

Naţiunea maghiară are o mare şi grea problemă, ea trebue sĕ 'şĭ întemeieze a doua óră patria.

Ea trebue sĕ afle în ce chipŭ sĕ organiseze acestŭ statŭ, ca sĕ nu fiă numai conglomeratulŭ acelorŭ naţionalităţĭ, care acuma stau separate una de alta şi consolidate, ca materialulŭ adunatŭ pentru clădire, ci sĕ fiă şi sĕ rĕmână unŭ organismŭ întregŭ, pe care sĕ-lŭ ţină unitŭ e putere internă cu o influinţă generală. A duce acésta în deplinire nu póte fi problema altuia, decâtŭ a rassei maghiare, care în prima liniă a întemeiatŭ acéstă patriă şi în decursŭ de 1000 de anĭ a susţinut-o; continuitatea dreptului acestuia trebue sĕ o susţină şi o şi póte susţiné, căcĭ are în mână supremaţia, pe care nime nu o póte trage la îndoiélă şi nicĭ nu o trage.

Este însĕ sigurŭ, că puterea nu se póte susţiné decâtŭ cu mijlócele, cu care s'a câştigatŭ; numai cu mijlócele, cu care a sĕvîrşitŭ întemeiarea cea dintâiu póte naţiunea maghiară sĕ îndeplinéscă munca necesară la a doua întemeiare. Nu este de lipsă şi nu este nicĭ permisŭ, ca sĕ 'şĭ ese din fire, sĕ se abată din calea virtuţii sale străbune. Şoviniştii o sfătuescŭ, că este bunŭ orîce mijlocŭ, care promovéză causa maghiarismului, sporirea numerica a rassei maghiare. Sĕ nu asculte la astfelŭ de şoptirĭ! Forţa şi mijlócele presiunii suntŭ ale Ruşilorŭ şi Prusianilorŭ, déră noi, întrebuinţândŭ astfelŭ de mijlóce, chiar şi de arŭ fi cu cale în situaţiunea nóstră, n'amŭ puté fi decâtŭ ſuşerĭ, pentru că nu se unescŭ cu firea Maghiarului. Nu fără causă s'a numitŭ naţiunea nóstră „generosa gens", nu fără causă vorbescŭ înşişĭ Sêrbii — după cum se póte cetì mai la vale într'o telegramă din Vêrşeţŭ — despre »vîrtutea cea frumósă glorificată în istoriă«, se rĕmânemŭ, cum ḑice proverbulŭ nemţescŭ, la calapodulŭ nostru propriu, sĕ rĕmânemŭ dreptĭ; acéstă onestitate va fi în cestiunea naţionalităţilorŭ politica cea mai bună.

Nu mĭ-am propusŭ însĕ, ca prin publicarea acestorŭ şirurĭ sĕ încercŭ lămurirea cestiunii naţionalităţilorŭ în relaţiunile ei cele mai înalte şi mai profunde; vomŭ avé noi sĕ ne ocupămŭ încă multŭ şi multŭ timpŭ cu acéstă cestiune şi o lucrare câtŭ de temeinică, de extinsă nu ar puté-o exhauria deodată. Cu acestŭ prilejŭ am prinsŭ condeiulŭ voindŭ sĕ înregistrezŭ învĕţăturile, ce le putemŭ scóte din discuţiunea cestiunii naţionalităţilorŭ în sesiunea trecută a parlamentului şi din unele lucrurĭ, carĭ au eşitŭ la ivélă deodată cu acéstă discuţiune.

Ţinŭ de fórte însemnate aceste învĕţăturĭ, deşi unii póte nu suntŭ de acéstă părere şi nu ţinŭ vrednice de o atenţiune deosebită simptómele, care ne servescŭ de basă.

Ér la publicarea fără amânare a acestorŭ şirurĭ m'am simţitŭ îndemnatŭ de unŭ incidentŭ, care în dilele trecute a pusŭ spiritele în mare mişcare. Manifestările unei inimĭ de soldatŭ austriacŭ au luminatŭ deodată situaţiunea, care nicĭ până acuma nu a fostŭ întemeiată pentru aceia, carĭ »au avutŭ ochĭ sĕ vadă". Demonstraţiunea lui Belcredi, întêmplată în Reichsrath-ulŭ vienezŭ, toastulŭ dela Seraievo şi echoulŭ acestuia în scrisórea de mulţămire a împĕratului au deschisŭ ochii tuturora. In foile vieneze cetimŭ astfelŭ de exerciţii de stilŭ, carĭ ne reamintescŭ şi proclamaţiunile şi manifestele austriace din ânii 1848—49. Şi mamelucului i se grămădesce sângele în obrazŭ şi simte în inima sa fierberile stângei extreme şi de unŭ singurŭ gândŭ suntŭ pĕtrunşĭ toţĭ patrioţii: gândulŭ sĕ ne organisămŭ.

Şi e bine aşa, acesta este rĕspunsulŭ naturalŭ, cu care suntemŭ datorĭ. Póte pe mulţi îi va fi surprinsŭ vehemenţa neaşteptată, cu care s'a datŭ acelŭ rĕspunsŭ. Şi de ce sĕ nu se dea astfelŭ? Generaţiunea, care a produsŭ pe 48, s'a însufleţitŭ numai de gloria străbună, care multă, forte multă vreme »a statŭ în întunereculŭ nopţii«, generaţiunea presentă se aprinde de flacăra stindardului încă lucitorŭ alŭ gloriei dela 1848—49. Dér fiindcă aşa se vede, că mai avemŭ încă timpŭ, ar fi bine sĕ ne gândimŭ şi la aceea, ca sĕ aşeḑămŭ iarba de puşcă la locŭ uscatŭ.

Deficitulŭ, corupţia şi celelalte binecuvêntărĭ ale fericirei administrării comune nu ne punŭ pe gândurĭ, cu tóte acestea geniulŭ naţiunii maghiare se va sci lupta, avemŭ însĕ unŭ nĕcasŭ ceva mai mare despre a cărui înlăturare nu ne putemŭ gândi destulŭ de timpuriu, şi acestea suntŭ raporturile rele, în care stămŭ cu naţionalităţile. Că există acestŭ nĕcasŭ nu mĕ îndoiescŭ şi ilŭ simte fiecare în primele momente, în carĭ în actuala agitaţiune trece măcarŭ fugitivŭ în revistă relaţiunile din patriă. Sĕ ne ocupămŭ cu elŭ seriosŭ şi temeinicŭ. Şi sĕ nu perdemŭ timpulŭ, căcĭ nu putemŭ sci când bate ora a 12-a. A atrage atenţiunea patriotului gânditorŭ în direcţiunea acésta este scopulŭ acestei broşurĭ nepretenţiose.

(Va urma).

Societate archeologică în Bucovina.

Se scrie din Cernăuţĭ:

In Cernăuţĭ, Bucovina, s'a înfiinţatŭ prin iniţiativa zelosului şi unicului archeologŭ d. Dionisiu P. Olinescu o societate archeologică română, spre a strînge şi a conserva anticităţile aflate în ţéră şi aiurea, cum şi a le descrie, înfiinţândŭ unŭ museu, de a întreprinde esplorărĭ arheologice, cum şi a îngriji pentru conservarea ruinelorŭ şi monumentelorŭ istorice din ţéră intervenindŭ pe la autorităţile competinte, cum şi pe la particularĭ pentru conservarea lorŭ. După statutele ei comitetulŭ este obligatŭ de a presenta adunărei generale o amĕnunţită dare de sémă despre mersulŭ generalŭ alŭ sciinţei archeologice la Românĭ şi despre activitatea sa proprie. In şedinţa de constituire a eĭ se alese de preşedinte Dionisiu P. Olinescu, vice-preşedinţĭ: Dr. Emilian Vointichi prof. universitarŭ, şi Vasile Morarŭ dela tribunalulŭ ţĕreĭ, ca membri ai comitetului: Calistratŭ Coca, catehetŭ, dr. Orestŭ Popescu, Epifanie Popescu, Constantinŭ Moraru, Procopovicĭ, Eugeniŭ Meşederŭ, Onisimŭ Ţurcanŭ, Dîomedŭ Nosievicĭ, Georgiu Forgaciŭ, Georgiu Popovicĭ, Teodorŭ Popovicĭ şi Nicolau Ieremievicĭ.

DIVERSE.

Sfîrşitulŭ lumii la 24 Iuniu. — Se scrie din Madrid ḑiarului parisianŭ »Matin«, cu data dela 17 Iuniu: Noutatea sfîrşitului lumii rĕspândindu-se prin poporulŭ de josŭ din Madrid, care îşĭ închipuia că Marţĭ sórele va rĕsări la ora 2 de dimineţă, vr'o miiă de persóne se reunise la acéstă oră pe colina de Wistelos. Sórele însĕ nu creḑu de cuviinţă a anticipa rĕsăritulŭ sĕu, dér poporulŭ de josŭ vĕḑu în norii luminaţĭ de raḑele lunii, tóte semnele înainte mergĕtóre ale catastrofii care va provoca sfîrşitulŭ lumii. Diminéţa, unŭ numĕrŭ şi mai mare de ómenĭ se reunise şi aştepta fenomenele cereştĭ, dér ei aşteptară înzadarŭ până la órele trei după améḑĭ. In momentulŭ acesta se vĕḑu de către imaginaţia bolnavă a unora apărândŭ Sf. Petru în mijloculŭ unui norŭ roşu, în urmă Isusŭ Christosŭ şi unŭ mare numĕrŭ de sfinţĭ se mai arătară după dênşii. Singurĭ profanii vĕḑură unŭ norŭ ordinarŭ. Unŭ astfelŭ de miracolŭ, după cum pretinde poporulŭ, anunţă că la 24 Iuniu va fi ultima ḑi a esistenţei lumii. Acéstă superstiţiă a fostŭ preocupaţia têmpită a poporului de josŭ din Madrid. Er 24 Iuniu a trecutŭ şi lumea a rĕmasŭ totŭ ceia ce a fostŭ de atâtea mii de anĭ dela creaţiunea ei.

Armata comună austro-ungară are vre-o 19,326 oficerĭ, între carĭ 259 generalĭ şi 1304 oficerĭ de statulŭ majorŭ. Suntŭ interesante următórele date despre *cunoscinţele limbistice ale oficerilorŭ*, şi anume dintre oficerĭ $87^{1}/_{2}\%$ vorbescŭ limbĭ slave, $24^{9}/_{10}\%$ vorbescŭ limba maghiară, $21^{2}/_{10}\%$ vorbescŭ limba francesă, $14^{2}/_{10}\%$ vorbescŭ limba italiană, $8^{7}/_{10}\%$ vorbescŭ limba română, $3^{8}/_{10}\%$ vorbescŭ limba englesă, — pre când proporţiunea naţionalităţilorŭ în monarchiă între $37^{8}/_{10}$ milióne locuitorĭ este următórea: Slavĭ $46^{14}/_{100}\%$, Germanĭ $26^{29}/_{100}\%$, Maghiarĭ 17% (?) Românĭ $6^{85}/_{100}\%$, — fiindŭ adecă $17^{4}/_{10}$ milióne Slavĭ, $9^{9}/_{10}$ milióne Germanĭ, $6^{4}/_{10}$ milióne (?) Maghiarĭ şi peste $2^{6}/_{10}$ milióne Românĭ. — Acestea suntŭ date statistice unguresci, căcĭ se scie, că după datele statistice ale consistorielorŭ nóstre suntŭ în monarchiă *peste 3 milióne Românĭ.*

Comóră de antichităţi. Ḑilele trecute proprietarulŭ cătunului Dorma, din Basarabia, care sĕ află în apropiere de Gura-Galbina a datŭ peste o comóră de antichităţĭ ḑice „România." Étă din ce se compune acéstă interesantă comóră: Unŭ cazanŭ de aramă plinŭ cu banĭ de argintŭ. Monetele suntŭ tóte poloneze de pe timpulŭ lui Sigismund. Numĕrându-se s'a constatatŭ că suntŭ în totalŭ 1,271 bucăţĭ. O cădelniţă de argintŭ cu douĕ sfesnice de o lucrare fórte frumósă. Patru bunciunĭ căzăceştĭ de argintŭ şi aurŭ cu pietre scumpe. Ḑece tacâmurĭ de argintŭ, trei blide marĭ de aramă, pe carĭ suntŭ zugrăvite nisce chipurĭ fórte rĕu conservate. Unspreḑece săbii cu mânere de argintŭ, douĕ-ḑecĭ pistóle, ale cărorŭ paturĭ s'au risipitŭ în pulbere, rĕmânêndŭ numai ornamentele făcute de argintŭ. Tóte aceste obiecte sĕ crede că ar fi aparţinêndŭ unui hatmanŭ alŭ cazacilorŭ, care a locuitŭ satulŭ Sahaidac pe la 1813. Unŭ lucru însĕ nu sĕ explică şi anume pentru ce cazaculŭ adunase aşa mare cantitate de monete polone? Toţĭ sĕ întreb asemenea dela ce anume biserică catolică ar fi şters cazaculŭ cădelniţa şi sfesnicii de argintŭ?

Unŭ oraşŭ fără femei. — Ḑiarulŭ „Echo" povestesce: Intre munţii din Mongolia, într'unŭ şesŭ întinsŭ şi nisiposŭ, este oraşulŭ Mai-macinŭ, adecă oraşulŭ negustorilorŭ. Elŭ se ţine de imperiulŭ chinezŭ, are 3000 locuitorĭ, între carĭ nicĭ o femeiă. Dér între locuitorĭ suntŭ mulţĭ părinţĭ de familii, însĕ femeile şi copii lorŭ suntŭ departe în interiorulŭ Chinei. Numitulŭ oraşŭ nu e departe de graniţa rusă; guvernulŭ se teme ca nu cumva Chinezii sĕ-şĭ aducă femei ruse şi sĕ strice astfelŭ moravurile nobile chineze; de aceea a interḑisŭ orĭ-cărei femei de a petrece în acelŭ oraşŭ. Se povestesce, că unŭ Englesŭ, spre a scăpa de cicăliturile iubitei sale soţii, a fugitŭ la Maĭ-macinŭ, unde a găsitŭ liniştea dorită. Soţia sa a voitŭ sĕ-lŭ urmeze, dér vameşulŭ dela pórta oraşuluĭ a respins'o ca *marfă interḑisă.*

Monştrii. — In ḑiua de 4 Iunie curentŭ, femeia Ştefana, soţia locuitorului Nicolae Radu din comuna Borăneştĭ, judeţulŭ Ialomiţa, în România, a născutŭ 2 copii monştrii lipiţĭ de pântece, avêndŭ douĕ capete, patru picióre opuse şi patru mânĭ. Aceştĭ copii după o oră au încetatŭ din viéţă; ér muma lorŭ se află greu bolnavă.

Bibliografiă.

Convorbirĭ pedagocice este titlulŭ unui nou ḑiarŭ periodicŭ apărutŭ de curêndŭ la Satulŭ nou în Banatŭ. Redactorĭ suntŭ învĕţătorii *I. Stoica* şi *I. Popŭ Reteganulŭ*. Numĕrulŭ primŭ promite multŭ. Cuprinsulŭ e variatŭ şi bogatŭ. Ediţia fórte cu gustŭ, ilustraţia foto-litografică frumósă. Sumariulŭ Nrului I: Cosma Anca (cu portretŭ foto-litograficŭ şi facsimilŭ de subscriere). — Salarisarea învĕţătorilorŭ. — Carĭ copii frequentéză scóla mai neregulatŭ? — George Lazarŭ. — Sughiţulŭ. — Amintirĭ din copilărie (poveste culésă pe calea ferată). — Anecdote. — Cronica contimporană. — Revista ḑiarelorŭ pedagogice. — Curierŭ bibliograficŭ. — Locŭ de informaţiunĭ. — Ghicitură. — Telefonulŭ Redacţiei. — Pe învĕlitóre: Către p. t. cetitorĭ. — Insciinţare. Va apăré în fascicule lunare de o cólă şi jumĕtate şi va costa până la sfêrşitulŭ anului 1886, numai 2 fl.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.

Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu

tea primejdiĭ; ce pedépsă credeţĭ voĭ, că i s'ar cuveni?"

„Căpeteniile nóstre au hotărîtŭ sĕ i se dea bătaiă," ḑise unulŭ dintre vêslaşiĭ ceĭ maĭ de frunte. „Noĭ nu putemŭ sĕ facemŭ nimicŭ împotriva voinţeĭ lorŭ, dară ceca-ce te rugămŭ, stăpâne, este, sĕ nu fiă bătutŭ tocmaĭ aşa de tare. Fă-ne, te rugămŭ cu toţiĭ, şi nouĕ hatârulŭ acesta!"

„Gândesce-te, stăpâne, că este Uledi!" adause tênĕrulŭ Marzuk, care odinióră luase parte cu vinovatulŭ de acum la o faptă aşa de eroică.

„Décă fruntaşiĭ noştriĭ ḑicŭ, ca Uledi sĕ fiă bătutŭ," grăì acum Şumari, fratele celuĭ vinovatŭ, „atuncĭ fi bunŭ, stăpâne, şi lasă ca jumĕtate din loviturĭ sĕ le capĕtŭ eu în loculŭ luĭ, şi fiindŭ pentru Uledi, de bună sémă nu le voĭ simţi în nicĭ unŭ chipŭ."

„Dar tu Sayva," se adresà acum Stanley câtră unulŭ dintre vêslaşĭ. „Spune, care este părerea ta?"

„Sĕ vorbescŭ după cum mĕ taie pe mine capulŭ, stăpâne?" întrebà Sayva cu glasŭ tremurătorŭ pe călĕtorulŭ nostru.

„Da, spune totŭ ce aĭ pe inimă."

Sayva se aruncà la piciórele călĕtoruluĭ nostru, şi îmbrăţişându-ĭ genunchiĭ, ḑise:

„Stăpânulŭ este înţeleptŭ. Totŭ ce se întêmplă, elŭ însémnă într'o carte. Noĭ Negriĭ nu scimŭ nimica şi nu ţinemŭ minte nimica. Ce s'a întêmplatŭ erĭ, aḑĭ amŭ uitatŭ. Stăpânulŭ însă nu uită nimicŭ. Décă se va uita în cartea sa, elŭ va vedé, cum s'a purtatŭ Uledi pe laculŭ Tankanika, cum l'a scăpatŭ pe Zaidi din vêrtejŭ, cum a mântuitŭ pe atâţia inşĭ dela mórte şi cum muncia elŭ maĭ multŭ decâtŭ treĭ dintre noĭ. Stăpânulŭ îşĭ va aduce aminte, cum l'a ascultatŭ în orĭ şi ce vreme, şi ce grijă avea elŭ totdéuna de vêslaşiĭ luĭ. Sub mâna luĭ Uledi, stăpâne, vêslaşiĭ suntŭ bunĭ şi harnicĭ; fără elŭ nu maĭ plătescŭ curatŭ nimicŭ. Drept-aceea, stăpâne, décă Uledi are sĕ fiă pedepsitŭ, şi décă Şumari ḑice, că e gata sĕ ia elŭ jumĕtate pedépsa, dă-ĭ, te rogŭ, luĭ Sayva cealaltă jumĕtate, şi iartă'lŭ pe Uledi!"

„Bine," ḑise călĕtorulŭ nostru. „Adunarea l'a osânditŭ pe Uledi. De óre-ce însă Şumari şi Sayva au făgăduitŭ, că vorŭ lua pedépsa asupra lorŭ, Uledi este iertatŭ, éră Şumari şi Sayva suntŭ liberĭ de orĭ şi ce pedépsă!"

După-ce Uledi fu slobodîtŭ, se apropià cu pocăinţă de Stanley, şi ḑise: „Nu Uledi a fostŭ acela, care a furatŭ, ci acela a fostŭ satana, care a întratŭ în inima luĭ. Uledi va fi de aicĭ înainte omŭ de omeniă. —

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 28 Iunie st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	106.50
Rentă de hârtiă 5%	94 95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	154.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	128 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	120.50
Bonurĭ rurale ungare	105.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C5.20
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	105.10
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.10
Bonurĭ rurale transilvane	105 10
Bonurĭ croato-slavone	105.10
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	121.25
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124.90
Renta de hărtiă austriacă	85.25
Renta de arg. austr.	86.05
Renta de aurŭ austr.	117 25
Losurile din 1860	139 25
Acţiunile băncei austro-ungare	865 —
Act. băncei de creditŭ ung.	286.50
Act. băncei de creditŭ austr.	279.90
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.92
Napoleon-d'orĭ	9.97$\frac{1}{2}$
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.85
Londra 10 Livres sterlinge	125.80

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 16 Iunie st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	93—	93$\frac{1}{2}$
Renta rom. amort. (5%)	95$\frac{1}{2}$	96—
» convert. (6%)	87—	88—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	31—	33—
Credit fonc. rural (7%)	105$\frac{1}{2}$	106$\frac{1}{4}$
» „ „ (5%)	88$\frac{1}{4}$	89—
» » urban (7%)	101$\frac{3}{4}$	102$\frac{1}{2}$
» » » (6%)	93—	94—
» » » (5%)	84$\frac{1}{4}$	85—
Banca naţională a Românieĭ 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14 $\frac{3}{4}$	15.$\frac{1}{4}$
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.00—	2.03

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 26 Iunie st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.54	Vênd.	8.67
Argint românesc	»	8.50	»	8.60
Napoleon-d'orĭ	»	9.95	»	10.00
Lire turcescĭ	»	11.27	»	11.30
Imperialĭ	»	10.26	»	10.29
Galbenĭ	»	5.88	»	5.92
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.—	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	122.—	»	123.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potŭ face cu începerea dela 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

PREŢULŬ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni . . . . 3 fl. —
„ şése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate.

pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ şése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Anunţŭ.

Cu începerea ḑilei de 29 Septemvre a. c. se dă în arêndă pentru păşunarea oilorŭ proprietatea baronului Sigismund Szentkereszty jun. în comuna Zágon, constătătóre din 2600 jughere la Nagy Csianyos, 1800 jughere la Nagy Gyalubatin şi 2000 jughere munţĭ la Hoszu havas.

Informaţiunĭ sĕ potŭ lua în Zágon (Háromszék) dela plenipotenţiatulŭ d. *Iuliu Biro*. Posta în Zágon.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făsia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS.“*

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	7.45	—
Predealŭ (	—	—	12.50	—
Predealŭ (	—	—	1.09	—
Timişŭ	—	—	1.40	—
Braşovŭ (	—	—	2.27	—
Braşovŭ (	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Haşfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighişóra (	10.29	—	8.01	—
Sighişóra (	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	—	9 43	—
Copsa micĕ	12.12	—	10.02 10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaşiu	1.30	—	11.29	—
Crăciunelŭ	1.45	—	11.47	—
Teiuşŭ	2.11	—	11.35	—
Aiudŭ	2.55	—	1.04	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	1.30	—
Uióra	3.24	—	1.39	—
Cucerdea	3.31	—	2.07	—
Ghirisŭ	4.09	—	3.08	—
Apahida	5.36	—	5.08	—
Cluşiu (	5.56	—	5.35	—
Cluşiu (	6.16	—	—	8.00
Nedeşdu	6.37	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.53	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.08	—	—	9.34
Stana	7.34	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.55	—	—	11.04
Ciucia	8.35	—	—	12 17
Bucia	8.53	—	—	12.47
Bratca	9.12	—	—	1.21
Rév	9.31	—	—	2.05
Mezŏ-Telegd	10 06	—	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.25	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.35	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.41	—	—	4.06
Oradia-mare (	10.51	—	10.37	—
P. Ladány	12.37	—	1.45	—
Szolnok	2.58	—	5.34	8.22
Buda-pesta	6.00	—	10.05	10.30
Viena (	—	—	10.50	—
Viena (	3.00	8.50	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	- -
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezŏ-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	---	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Cluşiu (	10.01	—	5.05	6.43	—
Cluşiu (	10.26	—	—	7.03	—
Apahida	10.52	—	—	7.26	—
Ghiriş	12.37	—	—	8.51	—
Cucerdea (	1.36	—	—	9.31	—
Cucerdea (	1.48	—	—	9.43	—
Uióra	1.57	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	2.06	—	—	9.58	—
Aiudŭ	2.46	—	—	10.24	—
Teiuşŭ	3.01	—	—	10.44	--
Crăciunelŭ	3.45	—	—	11.28	- -
Blaşŭ	4.06	—	—	11.44	—
Micăsasa	4.45	—	—	12.18	—
Copşa mic	5.05	—	—	12.36	--
Mediaşŭ	—	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	—	--	1.56	6.40
Sigişóra	—	—	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	—	—	3.02	8.01
Homorod	—	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02
Apatia	—	—	—	6.03	11.37
Feldióra	—	—	—	6.35	12.14
Braşovŭ (	—	—	—	7.14	1.09
Braşovŭ (	—	—	—	—	1.50
Timişŭ	—	—	—	—	2.48
Predealŭ (	—	—	—	—	3.23
Predealŭ (	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	—	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	—	4 53
Szolnok (	3.16	—	5.10
Budapesta	6.50	—	8.16
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	—	—
Budapesta	8.05	—	8.00
Szolnok (	11.02	—	11.40
Szolnok (	11.12	—	12.00
Aradŭ	3.37	—	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6 19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.34	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12.05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	—	8.18
Aradulŭ nou	6.23	—	8.32
Németh-Ságh	6.48	—	8.51
Vinga	7.19	—	9.07
Orczifalva	7.38	—	9.20
Merczifalva	7.56	—	9.32
Timişóra	8.42	—	10.09

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	—	11.50	2.23
Streiu	—	12.27	3.00
Haţegŭ	—	1.19	3.49
Pui	—	2.10	4.40
Crivadia	—	2.57	5.28
Baniţa	—	3.35	6.07
Petroşenĭ	—	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.02	—	5.00
Merczifalva	6.40	—	5.50
Orczifalva	6.52	—	6.07
Vinga	—	—	6.32
Németh-Ságh	—	—	6.53
Aradulŭ nou	—	—	7.24
Aradŭ	—	—	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	—
Baniţa	7.27	10.14	—
Crivadia	8.06	10.54	—
Pui	8.50	11.37	—
Haţegŭ	9.31	12.17	—
Streiu	10.16	12.58	—
Simeria	10.53	1,35	—

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.